

Wprowadzenie

Zmysły i literatura dla dzieci i młodzieży to szósta publikacja składająca się na cykl poświęcony literaturze osobnej, którego tomy ukazywały się w ostatniej dekadzie. Pierwsza książka z tego cyklu była nie tylko pokłosiem konferencji *Dziecko — język — tekst*, która zainaugurowała organizowane co dwa lata na Uniwersytecie Śląskim spotkania badaczy z całego kraju zajmujących się literaturą czwartą, ale również skromnym zwieńczeniem pięćdziesięciu lat istnienia Katedry Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej. Publikację, którą mają Państwo w rękach, można uznać za pewnego rodzaju domknięcie bardzo owocnego w zakresie badań nad literaturą dla dzieci i młodzieży okresu w historii aktywności katowickiego ośrodka. W ciągu dziesięciu lat miałyśmy wszak szczęście i zaszczyt uczestniczyć w naukowej przygodzie, stanowiącej okazję nie tylko do wspólnej refleksji nad zagadnieniami badawczymi, ale przede wszystkim do spotkań, wzajemnych inspiracji, a czasem po prostu — przyjaźni.

Tym samym „zmysłowe doświadczanie lektury” stało się z jednej strony spotkaniem z refleksją reprezentowaną przez konkretnych badaczy, szkoły metodologiczne czy tradycje ośrodków naukowych, z drugiej — zetknięciem z wrażliwością nieprzeciętnego czytelnika, którego profesjonalizm nie zdołał jednak umniejszyć radości z obcowania z lekturą. Uczucie to można porównać jedynie z entuzjazmem dziecka, który towarzyszy mu podczas lektury. Podejrzane są te powody dziecięcej radości... Nie wynikają one wszak z szerokiego, pogłębionego kontekstu, którego niedoświadczony czytelnik nie może przecież przywołać, ale biorą się być może ze zmysłowej bliskości czytelnika i książki. Smak magdalenki ma różne odsłony...

Dlatego też najnowszy tom katowickiego cyklu jest poświęcony przede wszystkim dwóm obszarom badawczym: rozpoznaniu i opisowi roli zmy-

słów w kontakcie małego/młodego czytelnika z książką, a także ich obecności w tekstach dla dzieci. Reprezentacje zmysłów ludzkich w słowie wiodą ku nasyceniu muzycznością, wizualnością, sensualnością, układają się w funkcje pełnione w literaturze czwartej oraz wobec odbiorcy. Dziękując Autorom za inspirujące teksty i zaufanie, jakim po raz kolejny zostaliśmy obdarzone podczas pracy nad wspólną publikacją, zapraszamy do jej „zmysłowej” lektury.

Jeśli literatura jest pięknym zmyśleniem, to poddajmy się jej omamom i przyzwyczajajmy do nich zmysły. Ćwiczmy się w tym od najmłodszych lat.

*Bernadeta Niesporek-Szamburska
Małgorzata Wójcik-Dudek*